

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 136.

V Ljubljani, v četrtek 18. junija 1885.

Letnik XIII.

„Matica Slovenska“

je imela 10. t. m. svojo 69. odborovo skupščino, o kateri je „Slovenec“ v posamnih točkah že poročal (št. 130). Dostavi naj danes le še nekatere občne reči, katerih se po tajništvu naznanja v „Novicah“ (št. 24) na pr.:

Zapisniki odsekovih sej naj se posebej ne objavljajo, ker so le podlaga sejnim odborovim, o katerih naj se poroča v „Letopisu“ pa v „Novicah“.

Z ozirom na resolucije občnega zbora zjedini se odbor v načelu, da le oni nasveti, ktere o pravem času naznanijo društveni odbor, ali ktere odbor sam predlaga občenemu zboru (§§. 4. lit. a., 8. in 10. društvenih pravil), postanejo po njem sklepi, po katerih se je odboru pravilno ravnati. Vsi nasveti pa, ki jih stavijo društveniki še le v občenem zboru samem, smatrati zamorejo se le kot želje ali resolucije, ktere odbor po previdnosti uvaža, na ktere pa ni strogo vezan. Odbor izreka dalje željo in prošnjo, da bi se mu naznanjali tudi nasveti pod §. 9. lit. c. poprej in sicer o takem času, da jih lahko stavi na dnevni red občnega zbora.

Odbor sklene interpelacijo, kaj da misli ukreniti, da bo pisava v Maticinih knjigah v prihodnje slovensko pravilnejša in kolikor mogoče enostavna, priporočati vredništvu društvenih knjig v prevdarek in razumno izvrševanje.

Predlog, odbor naj bi skrbel za to, da si Matica kupuje lastništvo izvrstnih slovenskih pisateljev in pesnikov ter jih podaja društvenikom, vzame odbor na znanje z dostavkom, da ve take prilike že sam ceniti in da jih ne bode preziral, ako se pokažejo vgodne razmere.

Sklene se vložiti na deželni odbor prošnjo za podporo gledé izdanja šolskih knjig, ktero naj bi o pravem času predložil „Maticе Slovenske“ predsednik.

Gledé na interpelacijo o spisu Podgornikovem in na poročila ne povsem resnična o občenem zboru v časnikih zjedini se odbor v tem, da na le-ta uradno ne odgovarja, marveč prepušča popravo družnikom samim.

Z ozirom na g. Franc Podgornikovo „Odperto

pismo slavnemu odboru Maticе Slovenske“ (priloga št. 9. „Slovana“) bodi pa slovenskemu občinstvu to-le v odgovor:

„Odbor odločuje nagrade, ne pisatelji. Odbor niti sam niti po predsedniku ni izrekel, da je spis „O človeškem razumu (Letopis 1884 str. 274.—286)“ plagijat; tudi mu ni priznal nagrade za prestave. (Opr. r. §. 15.) Ko bi pisatelj po prejetem pojasnilu o nagradi svoji ne bil sam poslal ponjo, temveč zahteval, naj se mu vzviša, sicer pripravi to stvar pred občni zbor, mogel bi odbor se nanjo ozirati; sedaj pa, kedar je občni zbor o tej reči prešel na dnevni red, odbor „Maticе Slovenske“, kteri spise sodi tudi po njihovi notranji in občni vrednosti ter o svojem delovanju uradno doslej poroča po „Novicah“, nima ničesar preklicevati, marveč z dobro vestjo sodbo o omenjeni razpravi pa o pisateljevi „očitbi nepoštenosti“ prepušča razumnemu občinstvu slovenskemu.“

Ker se je v zadnji odborovi seji sklenilo objavljati tudi imenike na novo pristopivših članov in jih dodajati poročilom o odborovih sejah v „Novicah“, sledi tu imenik 1885. leta pristopivših novih članov.

A.) Kot ustanovniki pristopili so 1885. leta dosedaj društvu na novo:

Gg. Kenda Anton, uradnik pri „Assicurazione Generali“ v Trstu; Majdič Vinko, lastnik umetnih mlinov v Kranji; dr. Missia Jakob, knezoškof itd. itd. v Ljubljani; Orožen Ignacij, stolni dekan v Mariboru.

B.) Kot letniki pristopili so 1885. leta dosedaj društvu na novo:

Gg. Alijančič Ivan, kaplan v Šmarji; Andolšek Franc, c. k. sodn. pristav v Radovljici; Bergman Franc, kaplan v Žabnicah; Bonač Ivan, knjigovez v Ljubljani; Bralno društvo v Št. Jurji pri Celji; Brenčič Alojzij, odv. koncipijent v Ptuj; Bulovec Ivan, trgovec v Radovljici; Čiček o. Bonaventura, minoritski kaplan v Ptuj; Črne Franc, c. kr. um. stotnik v Tomaji; Delak Jakob, trgovec v Štorjanah; Dettoni Josip, c. k. beležnik v Sežani; Ditrih Anton, trgovec v Postojni; Dralka Josip, c. k. okr. glavar in posestnik v Radovljici; Dugulin Ivan, župnik v

Ajdovščini; pl. Fabris Josip, c. kr. okr. komisar v Sežani; Gabršek Franc, učitelj v Ratečah; dr. Gellingsheim Karol, c. kr. sodn. pristav v Kozjem; Globočnik Anton, tovarnar v Železnikih; Globočnik Ivan, župnik na Pontablu; Gregorič Franc, krčmar in posestnik v Krškem; Gregorin Gustav, drd. jur. in odv. koncipijent v Sežani; Grlanec Josip, posestnik v Saleži; Gruden Ivan, veliki župan v Zgoniku; Herič Božidar, učitelj na Gori; Hofman Hubert, not. koncipijent v Radovljici; Homan Friderik, realski asistent v Ljubljani; Homan Oton, trgovec v Radovljici; Hrovatin Josip, nadučitelj v Sežani; Janež Alojzij, posestnik v Krškem; dr. Jelovšek Ignacij, c. k. sanitetni asistent v Radovljici; Kaspert Anton, gim. učitelj v Gradi; Klinar Matija, krčmar in posestnik v Radovljici; Lah Gregor, župan in posestnik v Loži; Levec Ivan, učitelj pri Kapeli; Lukančič Ivan, inženir na Dunaji; Marini Karol, posestnik v Sežani; Mayr Peter ml., krčmar in posestnik v Kranji; Mejač Andrej ml., posestnikov sin v Komendi; Miklav Urban, farni oskrbnik v Št. Mihelu; Milič Josip, posestnik v Repniči; Mlekuž Karol, učitelj v Oseku; Muha Josip, kaplan v Šmartinu; Novak Mihael, c. k. sodn. pristav v Konjicah; Obreza Anton, tapecirar v Ljubljani; Pirc Gustav, potni učitelj in c. k. kmetijske družbe tajnik v Ljubljani; Pirjevec Josip, trgovec v Sežani; Pitamie Franc, c. kr. notar v Sežani; Podgornik Krešimir, trgovec v Sežani; Pošenjak Toma, učitelj na Cvenu; Potočnik Franc, c. k. um. stavbeni svetnik in mestni odbor-nik v Ljubljani; Praprotnik Avgust, posestnik v Lokvi; Roblek Aleks., lekar in posestnik v Radovljici; Rodé Ivan, trgovec v Ljubljani; Rozina Julij, not. uradnik v Loži; Runovec Davorin, učitelj v Slov. Gradi; Scherko Karol, c. kr. um. okr. sodnik v Postojni; Schneider Franc, učitelj na Cvenu; Selnik Luka, župnik v Orvji Vasi; Sittig Teodor, privatni geometer in posestnik v Radovljici; Skale Otmar, c. kr. okr. živinozdravnik v Novem Mestu; Slanc Franc, učitelj pri Sv. Lovrenci; Stanič Jakob, c. kr. sodn. kancelist v Sežani; Turek Anton, veleposestnik v Šepoljih; Valentinčič Ignacij, posestnik gl. zastopnik zavarovalnice „Austrija“ in „Concordia“,

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ zadnji dodatek.

Ljubi Mirko!

Rekel sem sicer zadnji pot, da o glasoviti pesni besedice več ne spregovorim. Zatoraj se ti bo zdelo morda čudno, da sem že spet prijel za pero v obrambo stvari, ktero zastopam. Sklep omajal mi je g. pesnik, ki se je v „Slov. Narodu“ proti meni oglasil. To je res častno, možato; čemu pa vedno le druge za lastno stvar v boj pošiljati. A prav zarad tega sem tudi jaz smatral za dostojno s pesnikom samim malo pogovoriti se. Vendar pa hočem biti ta pot kratek.

I. Očita mi gosp. pesnik, da se ne brigam za avtentično razlago. Ni res. Dokazal in vtrdil sem svojo sodbo o pesni „Človeka nikar!“ prvič iz naslova, ktere ga je on sam pesni na čelo postavil; g. pesnik o tem dokazu še besedice ne črhne, toraj mora biti gotovo prepričevalen in trden. To isto sem drugič dokazal tudi iz njegove „obrambe“, a tudi to tako evidentno, da g. pesnik se nikar ne drzne

zavračati me. On sicer trdi, da omenjenega citata in Gen. VI. ni vzel „sensu proprio“, toda kaj mu pomaga, ko sem jaz iz teksta mnogovrstno dokazal, da ga je vendar-le vzel tako. Trebalo bi verigo mojega dokazovanja pretrgati, ne pa ž njo le rožljati, s tem se ne damo še splašiti.

II. Gosp. pesnik trdi, da njegove besede niso ne svet, ne ukaz, ampak gola pohlevna prošnja. Tudi tu sem jaz ne le trdil, ampak dokazal iz avtoritete, iz teksta, konteksta, z izgledi, dovolj in jasno dokazal, da njegove besede so resnično svet; toda mojih dokazov se g. pesnik skrbno izogiblje; morda niso vredni, da bi se lotil enega za drugim pobijati? Pač pa g. pesnik vedno trdi in ponavlja, da so besede njegove prošnja; v verzu: „A eno te prositi smem“, da je povdarek na besedi „prositi“. Trdi dalje, da beseda „smem“ ima omehčevalno, oblaževalno moč, oni vers, da je isto to kar bi rekli v latinščini: liceat tamen rogare, ali nemški: sei mir gestattet. „No, ali nisem tudi jaz enako razlagal: ich darf, es ist mir erlaubt. Sprejemem, ako hočete, tudi pesnikovo razlago: es sei mir gestattet. A to je le, kakor sem dokazal, le evfemistično rečeno za: ich habe das Recht; tako dvorljivo in spoštljivo, v

obliki ponižne prošnje, se bližamo višim, hoté jim kaj svetovati ali opominjati jih. Bodi tedaj v omenjenem stavku beseda „smem“ še tako oblaževalna, bodi izražena še tako ponižna prošnja, vendar gosp. pesnik ni s tem ničesa pridobil. Dokazal sem namreč na drobno in široko, da taka prošnja bi bila blasfemija. Toda g. pesnik se tudi tu ne potruji moje dokazovanje omajati. Res, lahka kritika je taka!

III. Gosp. pesnik trdi sicer, da je taka prošnja dovoljena, kar opravičuje z mnogimi svetopisemskimi izreki, ki so pesnikovim besedam podobni. Naveda pred vsem Gen. VI., kjer beremo, da se je Bog kesal, da je človeka stvaril. O teh besedah sem v drugem dodatku dovolj govoril, moč onega dokazovanja ostane do tadaj, dokler ga g. pesnik ali kdo drug od vrste do vrste ne ovrže, in to, mislim, se mu ne bo tako lahko posrečilo.

Dalje omenja g. pesnik ecclesiasta IV. 2. 3., kjer g. pisatelj bolj srečne šteje mrlične nego žive, a srečnejše od obeh tiste, ki niso rojeni, in niso videli zla, ki se godi pod solncem. Te besede naj bi opravičile „Človeka nikar!“? Nikako ne, g. pesnik! V teh besedah se ne dolži Bog Stvarnik kot

in mestni odbor v Ljubljani; Vernik Peter, mesar in posestnik v Postojni; Vičič Miroslav, nadžupan in posestnik v Postojni; Weinhard Franc, kaplan pri Sv. Marjeti; Zagorjan Anton, not. uradnik v Ljubljani; Zakotnik Andrej, krčmar v Postojni; dr. Zenkovich Aleksander, c. kr. okr. zdravnik v Sežani; Žerjov Gregor, c. kr. okr. sodnik v Loži; Živec Josip, veleposestnik v Skopem; Žužek Lavoslav, c. k. okr. sodnik v Postojni.

O vjetih misijonarjih v Sudanu.

(Konec.)

6. avgusta prinesel je poslanec generala Hiksa listek od g. Bonomija, pisan 21. julija: „Nadjam se, da se bomo kmalo vsi srečno videli.“ Od slej so pa sporočila jako redka postala in vse naše upanje postavili smo na srečen izid ekspedicije generala Hiksa.

Kakor blisk iz jasnega zadela nas je nesreča 4. novembra pri Kasgeh, kjer je bil Hiks grozovito tepen in vničen! Naša nada, da bi reveže rešili, je bila vničena! Sogaro je povsod po Kahiri popraševal, če je komu kaj znanega, kaj se je z vjetniki zgodilo, odkar je bil Hiks tepen. Iz Chartuma odšel je pa zopet poslanec proti El Obejdu. Ob enem priporočal je pa Sogaro predrage vjetnike guvernerju Husejnu Kalifi ravno tedaj v Sudan odhajajočemu.

Nesreče pa ni bilo še konec. Ker so bili Egipčani v Kordofanu silno tepeni, je tudi za Chartum nevarnost vedno večja postajala. Apostolskemu vikarju zdelo se je potrebno misijon od ondot prestaviti. Prav božja volja je bila. 11. dec. zapustili so misijonarji Chartum, apostolski vikar v Kahiri preskrbel jim je kolikor mogoče zložnosti in ceno vožnje. Sam pa je hitel v Šelal pri Asuanu, da pripravi ondotno misijonsko hišo za sprejem begunov obojega spola.

31. decembra telegrafiral je avstro-ogerski konzul, g. Hanzal, v Chartumu, da je prišla tje kaj zamorka Marija Combatti iz El Obejda, ktere ga je 6. decembra zapustila; prinesla je pisem od vjetnikov. Misijonarji so bili še vsi pri življenju in so zahtevali 1500 tolarjev v gotovini in za 100 tolarjev platna; upajo, da se s tem rešijo. Vsak bo razumel, kako radi in kako hitro smo poslali, kar so zahtevali. Zamorka Combatti odšla je zopet 25. januarja.

31. januarja 1884 priporočil je msgr. Sogaro vjete reveže najtopleje generalu Gordonu, ki se je na svojem potu v Chartum v Šelalu pomudil. Gordon je obljubil, da bo rešitev misijonarjev jedna njegovih prvih skrbi.

Na vse načine smo skušali, kako bi jih rešili, jeden poskus je bil tako šepav, kakor drugi. Konec aprila 1884 poslal je apostolski vikar čast. gosp. P. Hanriota v Dongolo, da bi se tudi od ondot kaj storilo za oproščenje naših misijonarjev. Žalibog, da se je moral že čez nekaj dni vrniti, ker se je nevarnost vstaje vedno Asuanu bližala. Veljaki v Kahiri so mu pa tudi svetovali, da naj pokliče misijon iz Šelala v Kahiro, kar je msgr. Sogaro 12. maja tudi storil. Sogaro sam prišel je tje 16. maja, da je pripravil osobam obojega spola prebivališče.

Pri vsem tem pa ni pozabil vjetnikov. Obrnil se je do egiptovske vlade, da bi s pomočjo Dongolskega mudirja kakih poročil dobil. 26. avg. prejel je v resnici vest od angleške agencije, ki jo je prinesel poslanec mudirjev iz Dongole, da se vsem kristjanom dobro godi, t. j. oziroma dobro, kajti pomanjkanja so vendar-le obilno trpeli. Tistih 1500 dolarjev, ki so se Mariji Combatti izročili, pa niso nikdar prejeli, kakor poroča P. Bonomi dne 12. apr. konzulu Hanzalu.

Apostolski vikar poskusil je še jeden korak po diplomatični poti. Dobil je od tukajšnjega c. kr. generalnega konzulata pismo na Mahdija, (tudi „Slovenec“ ga je objavil), v katerem se je v imenu Nj. Veličanstva cesarja prosilo za oproščenje vjetnikov. S tem se je Sogaro najprej obrnil do Zubeir-paše. Le-ta je bil pri volji, da bi bil odšel, ali vlada ga je zadrževala. Vsled tega poslal je Sogaro č. g. P. Vicentiniya 17. oktobra s priporočili generala Wolseley-ja v Dongolo, kamor je 16. nov. tudi prišel. Tukaj so se dolgo časa posvetovali in so končno 13. decembra Arabca Abd-el-Djabbarja k Mahdiju poslali s pismi c. kr. generalnega konzula Hanzala in vikarja Sogara, kakor tudi s posebnim pismom na misijonarje.

Dolgo in s težkim srcem čakali so na odgovor; 26. februarja 1885 vrnil se je poslanec s kosčkom platna popisanim s svinčnikom. Ubogi vjetniki trpeli so največje pomanjkanje in so omenili, na kak način da bi se rešiti dali; žalibog, da nasvet se ni dal izpeljati. Kljub temu poslali smo jim pripomočkov po dveh poslancih, eden je odšel v El Obejd, drugi pa v Omdurman. Ravno ju pričakujemo vračajoče se. Poleg tega je poslal msgr. Sogaro č. g. Jan. Dichtelna v Wady-Halfo, kjer bo po kakih pismih vprašal.

Naj bi večni Bog končno molitve tolikanj vernih uslišal in naj bi prizadevanje apostolskega vikarja s tem poplačal, da bi se trpljenje vjetnikom vsaj pomanjšalo, če bi se jim že ne končalo.

Sicer pa tudi naše pregnanstvo tukaj ni brez tolažbe. Izročene nam zamorce in zamorke podučujemo v sv. resnicah z nado, da bodo iz njih spretni katehisti postali, ki bodo plodonosno vplivali med svojimi brati in sestrami, kedar nam zopet ljubi Bog misijone podeli. Več o tem in o zmožnosti zamorcev za to stroko pisal Vam bom prihodnjič; za danes Vam le še toliko omenjam, da smo minuli teden pet naših zamorskih katehumenov krstili, ktere smo iz Chartuma s saboj rešili; drugo malo čedico pa že zopet pripravljamo za sv. krst.

Naj te malenkostne vrstice zadostujejo mnogobrojnim dobrotnikom po Avstriji za obilne dobrote, da bi njihova gorečnost za naš misijon ne omahnila, mi pa polni poguma in po naklonjenosti Avstrije, po poskušnjah, ki nam jih je Bog v poslednjih letih pošiljal, okrepani, obljubujemo kri in življenje za uboge zamorce dati.

S spoštovanjem srčno vdani Vam

Franc Ksaver Geyer,
apostolski misijonar.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. junija.

Notranje dežele.

Že zopet se je dregnila „irredenta“ ob slovensko zastavo na Proseku, kamor se je Tržaško pevsko društvo „Skala“ podalo v nedeljo 14. t. m. častitav državemu poslancu g. Nabergoju zaradi zmage „irredente“ pri poslednjih volitvah. „Skala“ pride na Prosek z razvito slovensko trobojnico, ki je bila okrašena s črno-rumenim trakom; komaj so Proseški c. kr. orožniki to videli, planili so po zastavi in so jo iztrgali s silo praporščaku iz rok, grozeč mu z bajoneti. Ko bi je ne bil dal, po njem bi bilo „irredenti“ na čast. Komaj pa so orožniki zastavo imeli, zbežali so ž njo v svojo vojašnico in so se zaklenili. Kakor je videti, se je v Primorju res vse zaklelo proti Slovincem, cesarju in državi vedno zvestim! Miru ne bo poprej, kakor kedar se sedanji cesarski namestnik nadomesti z drugim, ki mora imeti Kollerjev ali pa Bachov značaj in vojak mora biti. Le general bo vstani laški „irredenti“ na glavo stopiti. Baron Depretis ni za Trst, in umakniti se mora drugemu, ako Avstrija noče, da ji Trst odpade in cepne Italiji v naročje, po katerem že dolgo poželjivo zijá; Trst pa je naš in ne za Italijo. Tržaški Slovenci pa naj ne drže več križem rok. Saj vas je vendar nekaj, ki imate glavo na pravem koncu. Pritožite se na c. kr. ministerstvo v Beču in prosite odloka, je li res tolika pregreha v Avstriji, če se razvije črno-rumena cesarska zastava, ali poje cesarska pesen: Bog ohrani itd.? ker to je že res neznosno, kar si nemškutarji in lahoni dovoljujejo.

Zlata Praga lepšega in sijajnejega sprejema ni še doživela, kakor je bil sprejem, ki ga je narod napravil svojim bratom, iz Amerike došlim Čehom, 15. t. m. Odkar so prestopili na Česko zemljo od Bodenbacha pa do zlate Prage, doneli so jim tisočeri pozdravi po vseh postajah. Posebno ginljiv pa je bil pozdrav in sprejem v zlati Pragi sami. Župan nagovoril jih je na kolodvoru in je med drugim omenil: „Če li v imenu naroda govorim, dokažejo naj Vam tisoči in zopet tisoči rojakov, ki so po ulicah našega mesta v gostih vrstah prišli pozdravljat in navdušeno klicat „Slava“ svojim ameriškim bratom.“ In kakor bi bila prošnila izrečeno besedo električna iskra, zaklicali so tisočeri „Slava“ in ti „slava“-klici so proti jasnemu nebu veličastno odmevali po vseh ulicah. Sprejem je bil res srčen, sprevid došli Čehov po ulicah pa veličasten. Na prvi pogled je bilo videti, da se tu radujejo sinovi ene matere, ki se že dolgo let niso videli. Saj so jih pa tudi vse slovanske zadrage pozdravljat prišle; ulice in hiše so bile dostojno ozaljšane in s primernimi napisi ter pozdravi okinčane. Nasproti narodnega gledišča, kamor so dole goste spremili, bila je nad vse lepo okrašena narodna kavarna „Slavija“ v narodnih barvah. Imela je ginljiv napis: „Vlast Vas vita — ditky moje — z americkýh niv — juž jste prišli — v naruč jeji — světu na podiv!“ (Domovina Vas pozdravlja otroci moji — z ameriškanskih raván — že ste prišli — v naročje njeno — svet Vas občuduje.) Te slavnosti sedanji rod v Čedah ne bode pozabil.

V kmečkih občinah Radovških v Bukovini izvoljen je bil večeraj namesto trgovinskega ministra barona Pinota, ki je mandat sprejel na Koroškem v kmečkih občinah Celovec-Velikovec, naučni minister baron Konrad pl. Eybesfeld s 362 glasovi. Bukovinci morajo imeti vanj posebno zaupanje! Sicer je pa minister Konrad že pri prvi volitvi v Bukovini poskušal, če bi se ne dal kje kak prazen stolček dobiti, na ktere ga bi se mož za slučaj v državnem zboru vsedel, če bi mu ne kazalo več na ministerski klopi sedeti. Toda kar mu

kriv človeškega zla, še manj pa se mu svét ali ukaz daje, kakor v pesni „Človeka nikar!“ Dalje nam je pri ecclesiastu še eno pomisliti. Naloga, ktere rešitev je g. pisatelj v tej knjigi prevzel, obstoji v tem, da odgovarja na razne ugovore in dvome. Knjiga ima pa to posebnost, da si take ugovore pisatelj sam stavi, in tako se večkrat zdi, kakor da bi sam res učil krive nazore; temu pa ni tako, temuč pisatelj se, tako govore, v duhu postavi na stališče posvetnjakov in sovražnikov resnice. Zatoraj pa enakih izjav nimamo smatrati za njegovo lastno prepričanje niti za resnico od Boga razodeto, marveč za krive nazore, ktere pobijati in popraviti je namen pisatelj. Ni to moje mnenje o ecclesiastu; sv. Gregor Veliki piše dial. IV, 4. o tem tako-le: „Quot sententias (ecclesiastes) per inquisitionem movit, quasi tal in se personas diversorum suscipit. Alia sunt, quae per inquisitionem moventur, atque alia, quae per rationem satisfaciunt; alia, quae ex tentati profert animo atque huius mundi delectationibus dediti, alia vero, in quibus, quae rationis sunt, deserit, ut animum a delectationibus compescat...“ In učeni Welte piše ravno v tem smislu: „... Es

erhellet aus dem Gesagten sattsam, dass die etwaigen Anstössigkeiten in demselben nicht Lehren und Ueberzeugungen des Verfassers sind, sondern nur Unrichtigkeiten, die beseitigt, oder Schiefheiten, die nachher im Verlaufe des Buches zurechtgestellt werden.“

In res, kaj bi sledilo, ako bi vse, kar ecclesiastes govori, vzeli za njegovo pravo prepričanje, za resnico razodeto od Boga! Glejte, le pet verzov pred onimi besedami, ktere g. pesnik naveda v opravičenje svoje pesni, modruje ecclesiastes: Idecirco unus interitus est hominis et iumentorum, atque aequa utriusque conditio et omnia pergunt ad unum locum Quis novit, si spiritus filiorum Adam ascendat sursum Ni to izrečen materijalizem in skepticizem? Tako vendar ne more učiti Bog po svojem pisatelju, ampak to je nauk onih, kterim bog je trebuh, materijalistov pravim, ki tudi dandanes ravno tako govore. A, kakor sem rekel, kmalo spodaj za onim govorom, nahajamo besede, s kterimi me hoče g. pesnik zavračati, ter rešiti svojega „Človeka nikar!“ Čegave so pa te besede? So besede onih pesmistov, ki so izgubivši vero in upanje na prihodnje življenje že takrat jav-

kali in obupovali, kakor pesimisti naših časov, saj so si bili in si bodo vedno enaki. Toda veste, kako modri ecclesiastes take in enake ljudi zavrne in posvari? — Deum time, tako sklepa svojo knjigo, et mandata eius observa, hoc est enim omnis homo; et cuncta, quae fiunt, adducet Deus in iudicium . . . Ne pa da bi k Stvarniku klical ali prosil: Človeka nikar! Vidite toraj, g. pesnik, da ecclesiastes ne le ne opravičuje Vašega pesimizma, temveč ga odločno obsoja; zatoraj bi bili vendar morali malo premisliti, predno ste svetega pisatelja klicali na pomoč, da bi ž njim zagovarjali svoje zmote.

Slednjič opravičuje g. pesnik „Človeka nikar!“ z besedami Zveličarjevimi: „da bi mu bolje bilo, da bi rojen ne bil tist človek“. Vendar pa se jaz drznem trditi, da je pomen teh besed bistveno različen od „Človeka nikar!“ Razložimo jih. Kakor vemo, govoril je Gospod tako o Judi Iskarijotu, svojem izdajalcu. Zakaj? Ker je videl, da je vkljubu tolikim naukom in opominom in tolikim čudežem nespokoren ostal in da bo ravno tako trdovraten do smrti ter da bo vsled tega večno zavržen. Naravno toraj, da je Kristus izrekel o njem, da bi bilo bolje, ko bi nikdar rojen ne bil, kar isto tako velja

je pri prvi volitvi spodletelo, se je pa sedaj popravilo. Toraj lahko ostane šest let še pri politiki.

Včerajnji telegram iz Brna poroča o *delavskem uporu* ondi, ki je nastal vsled tega, ker so nekateri delavci postavili napak tolmačili, ktera določuje dolgotrajno navadnega delavnika. Postava normalni delavnik določuje na 11 ur, ki so delu oddolžene in to od 6 zjutraj do polsedne zvečer z oddihljajem poldrugo ure. Delavci so pa zahtevali delo od 7 zjutraj do 6 zvečer in 1 uro oddihljeja opoldne. Razložek je ta, da fabrikant opiraje se na postavu zahteva čistega dela 11 ur toraj s počitkom vred 12½ ur bivanja v tovarni. Delavci so si pa 11urni delavnik tako tolmačili, da jim je 11 ur le v tovarni biti in med tistim časom zahtevajo 1 uro oddihljeja. Razlika je toraj z ozirom na delo celo uro, z ozirom na bivanje v tovarni pa poldrugo uro. Ker postava tako govori, kakor so jo fabrikantje umeli, so le-ti delavcem njihove zahteve naravnost odbili; delavci so pa delo vstavili in so jeli zvečer pred sinočnem po tovarnah okna pobijati. Nateplo se jih je bilo tolikanj skupaj, da so jih morali s štirimi kompanijami pešcev in jednim eskadronom konjikov razganjati, kar se je brez orožja opravilo.

Madjarska vlada na *Hrvaškem* odstavila je Karlovškega starosta Starcarja zaradi političnega postopanja, ki ji ni bilo všeč. Magistratni svetnik Vernić je odstavljen in v službeni preiskavi. Vodstvo na magistratu prevzel je podžupan Uzorinac kot kraljevi komisar. Še lepše reči čujejo se pa iz Belovarskega okraja. Ondi so šli davkarski možje na iztrjevanje davka. Prišli so na kmetijo, kjer je bil gospodar nekaj na davku dolžan, pa ga ni bilo doma. Domač sin 18 let star bil je ondi in komisijo obstoječo iz orožnikov, pandurjev, davkarja ter notarja vidoč, zbeži. Orožniki so ga pa vjeli in takoj vklenili. No, to ni nič čudnega; prej ko ne, smatrali so ga za nevarnega človeka, ki ima kaj na rovašu in se je hotel umakniti. Da ga pa še potem niso spustili, ko je kmet sam domu prišel in ko so ga tudi sosedje za poštenjaka proglasili, je pa krivično in grdo! Davkar je zahteval od kmeta denar za davke. Le-ta pravi, da jih bo prinesel jutri v davkarijo, da ima že pripravljen denar, toda danes ga tukaj ne dá, ker mu obrok tako še le jutri poteče. Orožniki so mu žugali, da naj takoj denar izroči, sicer ga bodo vstrelili. Kmeta je to v srce skledo, da bi se za prazen nič nedolžni in mirni ljudje kakor neumna živina pobijali, razgaljal je srajco na prsih, ktere je gole orožniku nasproti nastavil rekoč: „Če imaš pravico, pa vstrel!“ Orožnik je res vstrelil v trebuh, kmet se je zvrnil na tla, pa se je takoj zopet pobral toda le za tolikanj časa, da je izrekel očitanje: „Kaj ste storili!“ Nato pa je padel in umrl. To pa ni način, da bi se gosposka pri kmetu priljubila. Sploh bi se moralo pa skrbeti, da bi si c. kr. orožniki ne dovoljevali nikakih samovoljnosti. Strogo moral bi se kaznovati vsak orožnik, ki se v svojem dozdevnem veličanstvu drzne iz zaznamovane mu poti stopiti in svojevoljnosti vganjati. Doma je za hlapca služil, potem je bi potrjen in se je pri vojakihi brati ter pisati naučil. Ko je 3 leta doslužil, vstopil je k orožnikom in sedaj hoče pravico delati!

Vnanje države.

Včeraj popoldne, 16. t. m., zapustila je angleška kraljica Viktorija Balmoral podavši se v Windsor zaradi *sostave novega ministerstva* pod Salisburyjevem načelnistvom, kteri se pridno dan na dan posvetuje s konservativno stranko, kako in kaj. Vsled tega se bo morda kabinet hitreje sestavil, kakor se je bilo sploh nadjati, ker je tudi Northkote pripravljen iz spodnje v gornjo zbornico prestopiti. V tem slučaju bi prevzel vodstvo konservativcev v dolnji zbornici Hicks-Beach. Gledé

o vseh zavrženih v peklu: bolje, da bi nikdar rojeni ne bili, da bi sploh ne bili, ker bolje je ne biti, kakor večno nesrečnemu biti. Toda s tem se ne dolži Bog kot kriv Judove in družih zavržencev nesreče, češ, saj je on pustil, da so se rodili ali sploh vstvarjeni bili, marveč v tem, da so prosto grešili proti volji Božji ter si tako sami pogubo nakopali. To gotovo tudi g. pesnik sam z menoj priznava. A ravno zaradi tega se on sklicuje na ta rek Gospodov, češ, ako se morejo in morajo te besede tako razumeti, zakaj bi ne bil opravičen tudi moj klic: Človeka nikar!“ Zato ne, ker v stiku omenjene pesni nekaj povsem drugega pomenijo. Jezus Kristus o Judi tako govoré Stvarniku ničesa ne očita, najmanj pa nesrečo Judovo; ker iz tega, da je Bog rojstvo njegovo pripustil, ne sledi še, da je kriv tudi njegove nesreče, vzroka tej nesreči je drugod iskati. Juda, kot rojen ali vstvarjen, bil je dober. Ko bi n. pr. dobron gospod daroval beraču sto goldinarjev in bi ta vse zapil ter pijan ženo ubil, bi ne rekli tudi mi: bolje, da bi ta človek nikdar ne bil denarja dobil? Bi morda li s tem dobron gospoda dolžili krivega tolikega zločinstva? Nikako ne. To isto velja tudi o Kristusovih besedah.

(Dalje prih.)

zunanje politike bodo konservativci že morali poskusiti, da kolikor hitro afgansko mejno zadevo doženo, kar bo najhitreje šlo, kakor Salisbury sam pravi, če se je bodo ondi lotili, kjer jo je lord Granville popustil. Najtežavnejše delo novega kabineta bo, da se bo moralo v zunanjih zadevah večinoma držati načina, po katerem je mislil Gladstone svoje namene doseči. Vendar pa noben pameten ne bo od njega tirjal, da bi prav nič svoje politike ne smel imeti. Čemu pa bi bil potem kabinet z oblastjo? Posebno v Egiptu bo novi kabinet moral vpeljati odločno politiko, ker sedanja niti neslanega kropa ni bila vredna! Ravno taka bode z razmerami pri sueškem prekopu. Če bi novi kabinet v Egiptu ravno take reči mešati mislil, kakor je Gladstone, je bolje, da nikdar tje kaj ne pogleda ne! Gladstone se je ravno v Egiptu blamiral za večne čase. V resnici ne vemo, kaj je mislila kraljica Viktorija, ki je po včeranjem telegramu mojstrski Gladstonu ponudila grofovsko dostojanstvo za zasluge, ki si jih je nabral za domovino. Gladstone je to menda sam sprevidel, in je ponudbo odbil, rekoč, da ne mara! No, ponižnost je tudi lepa čednost!

Alzacija-Lorena oprostila se je svojega zatiralca, ki jo je od leta 1879 v železnih okovih držal. General-Feldmaršal Manteuffel, generalgubernor alzaško-lorenski, umrl je včeraj zjutraj v Karlovih Varih na Českem, kamor si je bil prišel iskat zdravja. Če se bo kdo veselil njegove smrti, bodo to v prvi vrsti zatirani Alzacijani. Toda kaj jim pomaga, ker pride drug na njegovo mesto, ki bo morda še slabši od Manteuffelna. Saj je znano, da je slabše vedno za nami.

Izvirni dopisi.

Iz *Št. Ruperta*, 17. junija. Svoje zadnje sporočilo o požaru na Veseli gori v toliko spopolnim, da Vam naznamim, da izmed pogorelecev je bil eden za pogorelo poslopje zavarovan za 100 gold., drugi za kozole, ki je pogorel, za 20 gld. Cerkev pa je bila zavarovana vsega skup za 2870 gold., in sicer streha na zvonikih za 600 gld., druga streha za 400 gld., zvonovi pa za 1870 gld. Ravno danes je tukaj ogled od zavarovalne banke; včinek se vam bode menda že poročal. — Druga dva pogoreleca nista bila zavarovana.

Zdaj pa še nekaj. Oba dogodka, ki sem ju tudi jaz sporočil (poboj in požar) berem popisana v dveh listih v „Ljub. Listu“ in „Dolenjskih Novicah“. Kakor se vidi, poročevalca sta dva, sicer bi si dopisa ne bila tako nasprotna. „Ljub. Listu“ z dne 13. junija se poroča, da je Janez Velšt zabodel Antona Hribarja. Resnica je ravno nasprotno. Dopisnik „Dolenjskih Novic“ pa poroča sicer dogodek resnično, pristavlja pa, da je Janez Velšt izdihnil svojo dušo brez sv. zakramentov. Resnica je, da je bil djan v sv. olje in da je nekoliko pozneje v navzočnosti g. kaplana izdihnil svojo dušo.

Bolj nesrečen je poročevalec „Dol. Novic“ v sporočilu o požaru. On piše: „Cerkve ni danes več; oba zvonika, zvonovi, orglje — vse je preč.“ To je nekoliko pretirano. Res je, da je škoda velika in da se bo težko cerkev brez posebne podpore popravila, ker nima veliko premoženja; kajti vse njeno premoženje je toliko, da ima 60 gld. letnega dohodka, pa je vprašanje, bo li gosposka dovolila to premoženje porabiti. A cerkev vendar še stoji, in zidovje, posebno na obeh kuplih je dobro ohranjeno, nima nobene póke. Enako se tudi orgljam ni nič hudega zgodilo, ker niti en plamenček ni do njih prišel. Sicer bi Vam tega ne popravljal — pa ker je cerkev sv. Frančiška na daleč znana, zdel se mi je ta popravek potreben.

Dopisnikoma iz „Mokronoga“ bi pa svetoval, da bi bila pri svojih poročilih bolj natančna, ker človeku se nekako čudno dozdeva, akoravno tisto nezgodo v dveh listih pa tako različno popisano bere.

Vreme je lepo; ljudje pridno spravljajo mrvo; grozdje lepo cveté, samo ljudje pripovedujejo, da ga je malo; pšenica lepo kaže. Bog nas varuj kake nesreče!

Z *Dolenjskega*, 16. junija. „Tudi spomin pomaga“, pravi nek latinsk prigovor; da vselej in vsakemu ne, se lahko umé. Zatoraj ne vzemite mi zlo, če se malo spominjam na ravno končane volitve in na pretekle čase. Izid volitve v Trebnjem Vam je znan; znabiti pa Vam ni tako znano, da se je to zgodilo le iz gole hvaležnosti. Čujte: Bilo je l. 1882 po Kristusovem rojstvu, če se ne motim, ko so Mokronožani po prizadevanji tadanjega tajnika želeli omisliti si požarno stražo ali brambo, kar je gotovo previdno in vse hvale vredno. Ali kakor se

marsikje rado godí, se je godilo tudi tu — manjkalo je denarja. Zato so se obračali na posebne dobrotnike ter prosili podpore. Med drugimi obrnili so se tudi na njih tadanjega državnega poslanca, svetlega kneza Windischgrätzta in ta komaj da je pismo dobil, poslal jim je po pošti 50 gld. Nekaj enacega je bilo slišati tudi od Trebnja in njegovih prebivalcev. Dolgo časa ni bilo prilike, da bi bili možje pokazali svojo hvaležnost dejansko, a prišla je vendar-le — prišle so letos volitve. Sedaj pa so Mokronožani (menda večinoma tudi Trebanjci) hotli svojo hvaležnost prav sijajno pokazati. Zavrgli so starega svojega poslanca, potrjenega, skušenega in značajnega moža, ter si izvolili drugega, ki bode vse te lastnosti še le dokazati moral. In da bi Mokronožani temeljito dokazali svojo hvaležnost, ga niso le zavrgli doma, ampak vozili so se tudi po sosednjih občinah ter zoper svetlega kneza govorili in ga na vse mogoče načine črnili. In res, hvala njihovemu vstrajnemu trudu, posrečilo se jim je do zadnje pičice dokazati svojo hvaležnost do svetlega kneza. Menda samo Trebanjski župan je bil tako svojeglaven, da vkljub vsemu prigovarjanju nikakor ni hotel Mokronoške hvaležnosti knezu skazovati, ampak volil je kneza z značajnostjo, za ktero bližnji župani proti jutru nikakor niso imeli pojma. To, hvaležnost namreč, bil je prvi vzrok propada kneza Windischgrätzta pri letošnji volitvi.

A ker sem ravno pri pisalni mizi (z lepo me ne bote več vjeli), naj Vam povem še nekaj vzrokov propada. Prav za prav letos ni toliko propadel knez Windischgrätz, kakor pa drugi. In med propadlimi je najprej centralni volilni odbor v Ljubljani. Zakaj bi neki ne postali enkrat samostojni, je nekdo rekel, kaj nas morajo zmirom na povelji voditi? Ali so te besede kaj daleč odmevale, ali so jih tudi vsi hvaležni volilci slišali, tega ne vém, toraj Vas tudi o gotovosti tega zagotavljam ne morem; to pa vem, da se je s tem dokazom prigovarjalo in prepričevalo — semtertje — znabiti ne povsod. Saj pa tudi res, kaj bodo neki taki ljudje naše politične razmere umeli, kteri so vedno v politiki? Mi, mi, ki hodimo za oralom, mi vemo, kaj je politika! Kaj neki ti ljudje vedó, kteri poslanec je bolj zanesljiv? Mar li ne mi, ki na svoja ušesa čujemo presladke obljube gosp. Hrena? No, res so malo velike, le škoda, da smo pozabili prositi ga še za nebesa! Res je tudi, da obljubiti in storiti ste dve reči! Nek nevošljivec je še celó rekel: Kadar konja loviš, mu mrve moliš; a kaj je hotel s tem? Nevošljiv nam je: Vince blešči, vse pozabimo; Vince z goré greje srce. (Naj se ponavlja, dokler se pozabi W. in srce ogreje za H.!) Volilni odbor nam sicer nasvetuje neko „disciplino“, nam govori od moštva in kdo vé od česa še vsega; pa kaj, od tega človek ne bo sit; Vince z goré greje srce — volimo moža, kteri nam ga dá. Toraj proč z odborovim nasvetom — mi enkrat hočemo biti sami svoji. Vidite toraj, kdo je propadel? Ne knez Windischgrätz, ampak osrednji volilni odbor, ki ga je nasvetoval.

Pa veste, kdo je še propadel? Skoraj da si ne upam povedati, če tudi je res; no pa saj bote sami uganili. Kakor je gotovo po vsem Kranjskem znano, je rodovina knezov Windischgrätzov popolno in izgledno katoliška, toraj tudi knez Ernst Windischgrätz. Ni čuda toraj, da kranjska duhovščina se je zanj vselej potegovala, ker le tam je zanesljiv značaj, kjer je živo krščanstvo, ne pa le samo po imenu ali po krstu. In tako je bilo tudi zdaj; a ker pa druge čase ni bilo, ali pa bolj izjemno, je bilo pri tej volitvi splošno. Glavni dokaz zoper kneza je vedno bil: Le f . . . ne poslušajte; kteri so pa oblast imeli n. pr. kak župan, kak c. kr. gospod, so pa še dostavljali: F . . . vpliv moramo vničiti; ti naj v cerkvi delajo kar hočejo, pri volitvah nimajo nič opraviti. Jaz pridem po svojem poslu v več krajev, in gotovo sem to vsaj desetkrat na različnih krajih slišal. Tega dokaza se je nek tudi poslanec H . . . posebno rad posluževal. V Račjem sem celó čul, da se je H . . . duhovščini priporočal, zunaj proti volilecem pa tega dokaza se posluževal. Za resnico ne morem biti porok, ker sam tega nisem čul, pač pa se mi je od drugih zagotavljalo, pri kterih nimam vzroka dvomiti ali sumničiti njih resnicoljubnosti.

Pa kako, da je take vrane naš katoliški kmet poslušal? I kako! Saj je vendar lepo — skoraj bi rekel „čarobno“ — če človek čuje iz imenitnih ust, da je olikan, da umé dandanašnje potrebe, da ni starokopitnež itd., kar pa taki zapeljivi dokazi niso premogli, so dostavili bokali in litri, petaki in desetaki. Zraven še malo hujskanja: Knez ni Slovenec,

Je Nemec, knez nima posestva na Kranjskem, knez se za ubozega kmeta ne zmeni, ne vé za njegove potrebe itd. O kaj take besede premorejo iz gotovih ust, pri posebnih prilikah, zlasti če se še malo zalivajo, Vi ne veste; človek mora le med ljudstvom živeti, da to umé.

Pa bodi zadosti za danes; če Vam drago, vem še mnogo. Ali težko pero v roko vzamem, ker jeza in sramota se pri meni vrstite, kadarkoli se na letošnje dolenske volitve spomnim. Naj bi jih nikoli ne bilo.

J. P.

Domače novice.

(Slovenska zastava na Proseku.) V nedeljo 14. t. m. so šli naši peveci poklonit se gosp. Ivanu Nabergoju. Med temi peveci so bili tudi „Skalaši“. Prišli so s zavito zastavo na Opčine. Openski renegat Mirkovič je pa hitro poslal sporočilo po 3 žandar-mih na Prosek, ako Skala razvije zastavo, naj jo konfiscirajo. Rečeno, storjeno. „Skala“ je šla skozi Prosek, da se pokloni svojemu poslancu z slovensko trobojnico in s črno-rumenim trakom. Ali žendarmija plane iz svoje hiše na „Skalo“ in iztrga zastavonoscu zastavo iz rok. Ker je bil zastavonoša primoran isto oddati na varnost svojega življenja, drugače bi se mu bilo slabo godilo, nastavili so žandarmi bajonete proti njemu, da jo je izročil. Ko so mu jo iztrgali iz rok, spusti se isti žendarm v tek in zbeži s zastavo v kasarno in zatvori za seboj vrata. Ljudstvo se je zbiralo pred kasarno in zahtevalo zastavo nazaj. Prišlo bi bilo lahko do boja, ko bi mirnejši ljudje ne bili postopali pametnejši od komisarjev, ker oni so uprav ljudstvo združili s svojim nepostavnim postopanjem. Komisarji bi bili morali postopati mirnejše, ne pa narod razburjati in dražiti, ter ga provocirati. Upamo, da bi bilo že čas napraviti konec tem homatijem. Čemu se vedno dajo povodi od one strani, ki bi morala delati mir za nemir. Zatvorili so tudi enega naših ljudi, ali ker se je bilo bati v resnici zelo slabih nastopkov, zato so ga morali žendarmi izpustiti. Narod je potem z vso silo zahteval, naj se da zastava nazaj, ali do danes še nimamo sporočila iz Proseka, kako se je nadalje godilo. Da „Šalobarda“, „Indipendente“ in „Popolo“ cele članke o tem pišejo, nam niti povedati ni treba. Zakaj se zoper Slovence vporabljajo vedno nepostavna sredstva, zakaj ne bi za nas bile iste postave, ko za druge narode. Da pa Ginastica pri svojih izletih, kakor tudi pri zadnjem v Devin, vedno prižiga luči, ki značijo italijansko zastavo, tega pa neče druga gospoda znati. Zadosti je krivic, ki jih moramo trpeti, kupa je polna, skipela je.

(„Edinost“.

(Tatove) zasačila je mestna policija v mestnem logu, ki so pred nekaj časa pri c. kr. vojaškem štabnem nadzdravniku dr. Bočku pokradli. So to znane barabe Anton Pance, Jaka Mihelič in pa vlačuga Marijana Lampič. Vse so gnali na Žabjek.

(Marke na pisma) se ne smejo na zadnjo belo stran na mesto pečata prilepljevati, temveč vedno na prvo, kjer je naslov, na zgornji desni kot.

(V blaznico) pripeljali so včeraj iz Žabjeka tistega nesrečnega Koširja, ki je v gozdju za zeleno jamo letošnjo velikonoč svoje tri otročiče postrelil.

(Primorski Slovenci), kakor „Edinost“ poroča, kar v procesijah hodijo novoizvoljenemu državnemu poslancu g. Nabergoju čestitat, da je sv. Jurju slično zmagal laškega zmaja irredento!

(Dobrodejni dež) pomočil je razsušeno zemljo po Krasu 11. t. m. po nekterih krajih prav do dobrega, da je voda po cestah stala po družih malo manj, da bi ga še želeli. Tudi pri nas zbirajo se vže od zgodnjega jutra težke megle obetajoč nam blagodejnega dežja. Tudi silna vročina spominja nanj. Bog ga nam daj skoraj!

(Najnovejša slovenščina.) O tem predmetu piše nekaj „Slovenec“ št. 131, kar je zidano na krivo podlago. Naj to stvar pojasnim nekoliko. — G. Fr. Marn piše v „slovnici českega jezika“: Tu so omeniti še samo v množnem številu navadna imena dežel, mest in vasi: Rusy, Prusy, Uhry, Turkey, Francouzy, Bavory itd. (v pomenu sl. Rusko, Prusko, Ogersko, Turško, Francosko, Bavarsko). Nektera izmed teh imajo dajalnik, mestnik, družilnik po moški sklanji: Uhròm, Uhřich, Uhři; v Turcích,

Rusieh, Vlačieh. Po goltnikih so vendar ženske oblike bolj navadne: Čecham, v Čechah (st. 21). — „Grammatik der polnischen Sprache“ Poplinskega piše na str. 64: „Der Localis immer auf — ach. Ehemals endigte sich dieser Fall auf ech, und diese veraltete böhmische Form hat sich noch in einigen Ländernamen erhalten, z. B.: we Włoszech in Italien, w Prusiech in Preussen, w Turzech in der Türkei, w Niemczeh in Deutschland, w Węgrzech in Ungarn etc.“ — Kaj pa naši jezikoslovci? G. Levstik piše: „— kadar ga ženó v Lahe, v Bávorce, v Ruse, v Ogře.“ In zopet: „v Nótranjeih“. („Nauk slovenskim županom“, str. 37 in 195.) — Kako pa govori preprosti Slovenec? Da-si tudi se sliši kterikrat: v Tirole, v Tirolah, in (redkokrat) tudi: v Čeah, vendar je to le izjema; sploh se govori le: na Rusko, na Ruskem, na Laško, na Laškem, na Notranjsko, na Notranjskem, ne pa: v Notranjee, v Notranjeih. — Pišimo tako, kakor sploh ljudstvo govori!

Razne reči.

— Velik požar vpelil je znaten del mesta Ternava na Slovaškem predvčeranjem, 15. t. m. Kako se je zažgalo, nihče ne vé; pogorelo je pa 120 hiš in zgorelo 8 ljudi. Ožgana trupla so že iz pepela skopali. Posebno veliko zgorelo je pa goveje živine in konjske. Skode znaša 200.000 goldinarjev in večina pogorelecev ni bila zavarovana. Da je nesreča še večja, so pogoreleci večinoma skoraj sami reveži.

— Mar li se dolgo življenje podedova? Sploh se to zanikuje, ker posebno stari ljudje so le tu in tam in redko nahajati. Vendar pa je mnogo izglelov, da je dolgo življenje kakor podedovano pri nekterih rodovinah. V Londonu in drugod mnogo znan starček Mojzes Montefiore, je imel prav stare stariše in pradede od 83 do 93 let, bratje in sestre vsi nekako blizo 80 let ali pa čez (do 87 let). Srednja starost pri tej rodovini znaša 81 let. In enaki primerljeji se nahajajo pri drugih rodovinah. Pri vseh pa, ker je starost oseb domá, je bila tudi zmernost v jedi in pijači domá.

Telegrami.

Brno, 18. junija. Razprave z delavci v Brnu so sedaj brez vspeha, ker delavci na vsak način le po 10 ur dela na dan zahtevajo. Ker so pa vojaki bodala nasadili, se red ni dalje kalil, vendar pa se kuhanje vedno dalje razširja.

Rim, 18. junija. Ker je kamora budget za ministerstvo zunanjih zadev sprejela le z večino 4 glasov, sklenil je ministerski svet, da kabinet odstopi. Danes se bo ob kraljevem predsedništvu o tem končno določilo.

Madrid, 17. junija. V železniškem pre-rovu pri Salamanki vtonilo je 40 delavcev vsled povodnji.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 90 kr., — domača 7 gl. 26 kr. — Rž 6 gl. 60 kr. — Ječmen 4 gl. 95 kr. — Ajda 5 gl. 78 kr. — Proso 6 gl. 92 kr. — Turšica 5 gld. 60 kr. — Oves 3 gl. 62 kr.

Tujci.

16. junija.

Pri **Matiću**: Beno Bitney, zasebnik, iz Braunauna. — Maks Schweiger, zasebnik, z Dunaja. — Štefan Vaskó, ig. pl. Seltman, c. k. vojna uradnika, iz Gradea. — A. Deutsch, trgovec, iz Pečuha. — Armin Altmann, trgovec, iz Karlovca. — J. Jaklič, trgovec, iz Kaniže.

Pri **Slonu**: Adolf Guttmann, trgovec, iz Berolina. — Franc Rastheim, trgovec, iz Leipziga. — Pavel Benzien, trgovec, iz Mehliša. — Dr. Anton Deperis, zasebnik, z Dunaja. — Ed. pl. Sigmundt, zasebnik, iz Trsta. — Blažič, trgovec, iz Siska. — L. Punèuh, učitelj, iz Cola.

Pri **Južnem kolodvoru**: Ig. Gesmann, zasebnik, z Dunaja. — Henrik Barkovič, lesni trgovec, iz Reke. — Angelo Mioti, zasebnik, iz Opatije. — Anton Urbančič, zasebnik, iz Trnovega.

Pri **Avstrijskemu caru**: T. Schwarz, zasebnik, iz Gradea. — Josip Črne, posestnik, iz Gradea. — Josip Paskut, nadsprevodnik, iz Reke. — Franc Pappa, trgovec, iz Izole.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

18. junija.

Papirna renta 5 % po 100 gl. (s 16 % davka)	82 gl. 55 kr.
Sreberna „ 5 % „ 100 „ (s 16 % davka)	83 „ 25 „
4 % avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 55 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 20 „
Akcije avstr.-ogerske banke	857 „ — „
Kreditne akcije	288 „ 40 „
London	124 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 85 „
Ces. cekini	5 „ 86 „
Nemške marke	60 „ 95 „

Russland seit Aufhebung der Leibeigenschaft

ostalo mi je še nekaj iztisov, ktere prodajem mesto po 4 gld. za iztis po 1 gld. in 10 kr. za pošto.

Dr. Fr. Celestin, Zagreb.

Umetne (22)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega mostu, I. nadstropje.

„Foncière“ Peštansko zavarovalno društvo.

Letni račun „Foncière“ Peštanske zavarovalne družbe za leto 1884 kaže

dohodkov gld. 6,985.117.31

izdatkov „ 6,817.779.90

in čistega dobička „ 167.337.05

Rezervni zakladi znašajo gl. 2,606.406.05. — Popolnoma vplačani delniški kapital je 3 milijone gl. av. v. — Skupno poroštvo je okoli 10 milijonov gl. av. v.

„Foncière“ Peštansko zavarovalno društvo šteje toraj po vsi pravici k najbogatejšim asekurančnim zavodom.

V dobi 20letnega obstanka (do 1880 kot „Peštansko zavarovalno društvo“) izplačalo je društvo nad 23 milijonov gld. av. v.

„Foncière“ Peštansko zavarovalno društvo

zavaruje **proti škodi požara**: poslopja, hišno orodje, zaloge blaga, poljske pridelke; na **človeško življenje** in **zrealne šipe** proti vbitju ali vlom.

Zavarovalnina se cenó računa. Zavarovanja na več kot 4 leta, prejema se po posebno ugodnih pogojih.

Škode pregledajo in izplačujejo se takoj in popolnoma.

Zaželene razjasnila dajo, in zavarovalne naročila sprejemajo po vsih večjih krajih nastavljeni opravniki društva. Na zahtevo preskrbi cenitev zavarovalnih predmetov ter izdelavo zavarovalnih naročil vrhovno nadzorstvo v Ljubljani.

Do gosp. posestnikov, poslopij, zemljišč, zalog blaga, hišnega orodja, zrealnih šip itd. kakor tudi do vsih onih, ki bi želeli zavarovati na življenje, gre topla prošnja, da oglašé svoje dotične naročila pri deželnih g. opravniki ali pa pri se najvljudneje priporočujočemu

Franc Dreniku

v Ljubljani, Kongresni trg št. 14, II. nadstropje.

(2)